

Міжнародні економічні відносини

УДК 339.9

Баула Олена Вікторівна

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин
Луцький національний технічний університет*

Baula Olena

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of International Economic Relations
Lutsk National Technical University
ORCID: 0000-0003-2609-0211*

Лютак Олена Миколаївна

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Луцький національний технічний університет*

Liutak Olena

*Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of International Economic Relations
Lutsk National Technical University
ORCID: 0000-0002-4293-0586*

**УКРАЇНА В ПРОЦЕСАХ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИВАННЯ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
UKRAINE IN INTERNATIONAL INVESTMENT PROCESSES:
CHALLENGES AND PROSPECTS**

***Анотація.** Вступ. Міжнародне інвестування є ключовим драйвером економічного зростання та розвитку будь-якої країни, сприяючи модернізації виробничих потужностей, створенню нових робочих місць і*

впровадженню передових технологій. Для України, яка перебуває на етапі трансформації економіки та адаптації до європейських і глобальних стандартів, залучення іноземного капіталу стає необхідною умовою для досягнення стабільного економічного зростання.

Мета. Метою дослідження є моніторинг викликів і перспектив участі України в процесах міжнародного інвестування для формування рекомендацій щодо підвищення ефективності залучення іноземного капіталу, покращення інвестиційного клімату та стимулювання сталого економічного розвитку країни.

Матеріали і методи. Матеріалами для дослідження стали наукові праці, присвячені інвестиційному клімату України, аналізу ризиків та можливостей залучення іноземного капіталу; аналітика Європейської Бізнес Асоціації та Міністерства фінансів України. Для досягнення мети дослідження використовуються наступні наукові методи: аналіз і синтез, системний підхід, емпіричний метод, індукція та дедукція.

Результати. У статті оцінено поточний стан міжнародного інвестування в Україні, включаючи динаміку залучення іноземного капіталу та його вплив на основні сектори економіки; проведено ідентифікацію ключових викликів, які підтримують активний розвиток інвестиційної діяльності (політичні, економічні, правові, інфраструктурні); визначено перспективні галузі економіки, які мають найбільший потенціал для іноземних інвестицій; окреслено рекомендації для органів державної влади, бізнесу та міжнародних партнерів щодо покращення інвестиційного клімату в Україні.

Перспективи. Подальше вивчення викликів та можливостей України в процесах міжнародного інвестування дозволить створити ефективні стратегії для залучення іноземного капіталу, розвитку національної економіки та інтеграції країни в глобальні ринки. Глибокі дослідження, спрямовані на усунення бар'єрів та реалізацію інвестиційного потенціалу,

сприятимуть сталому зростанню й підвищенню конкурентоспроможності України.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, Індекс інвестиційної привабливості, інвестиційний клімат.

Summary. *Introduction. International investment is a key driver of economic growth and development of any country, contributing to the modernization of production facilities, the creation of new jobs and the introduction of advanced technologies. For Ukraine, which is at the stage of economic transformation and adaptation to European and global standards, the attraction of foreign capital becomes a necessary condition for achieving stable economic growth.*

Goal. The purpose of the study is to monitor the challenges and prospects of Ukraine's participation in international investment processes in order to formulate recommendations for increasing the efficiency of attracting foreign capital, improving the investment climate, and stimulating the country's sustainable economic development.

Materials and methods. Research materials were scientific works devoted to the investment climate of Ukraine, analysis of risks and opportunities for attracting foreign capital; analyst of the European Business Association and the Ministry of Finance of Ukraine. To achieve the goal of the research, the following scientific methods are used: analysis and synthesis, systematic approach, empirical method, induction and deduction.

The results. The article assesses the current state of international investment in Ukraine, including the dynamics of attracting foreign capital and its impact on the main sectors of the economy; key challenges that support the active development of investment activities (political, economic, legal, infrastructural) were identified; promising sectors of the economy with the greatest potential for foreign investment were determined; outlines

recommendations for state authorities, business and international partners on improving the investment climate in Ukraine.

Prospects. Further study of Ukraine's challenges and opportunities in international investment processes will allow creating effective strategies for attracting foreign capital, developing the national economy, and integrating the country into global markets. In-depth research aimed at removing barriers and realizing investment potential will contribute to sustainable growth and increase Ukraine's competitiveness.

Key words: *foreign direct investment, Investment attractiveness index, investment climate.*

Постановка проблеми. Міжнародне інвестування є ключовим драйвером економічного зростання та розвитку будь-якої країни, сприяючи модернізації виробничих потужностей, створенню нових робочих місць і впровадженню передових технологій. Для України, яка перебуває на етапі трансформації економіки та адаптації до європейських і глобальних стандартів, залучення іноземного капіталу стає необхідною умовою для досягнення стабільного економічного зростання. Однак процес інтеграції України у світові інвестиційні потоки супроводжується значними викликами. Серед них можна виділити військові дії на території країни, нестабільну політичну ситуацію, проблеми правового захисту інвесторів, корупцію, недосконалість фінансових механізмів та виникнення сприятливого інвестиційного клімату в деяких секторах і т.п. Усі ці фактори є детермінантами з підтримки потенціалу України як привабливого ринку для міжнародних інвестицій. Водночас потенціал України для інвесторів залишається значним завдяки вигідному географічному розташуванню, багатим природним ресурсам, висококваліфікованій робочій силі та перспективам розвитку інноваційних галузей.

Актуальність обраної теми для дослідження зумовлена забезпеченістю оцінки наявних бар'єрів для залучення іноземних інвестицій та визначення перспективних напрямів розвитку у цій сфері. Дослідження даної проблематики дозволяє не лише глибше зрозуміти вплив зовнішнього капіталу на економіку України, але й сформулювати конкретні рекомендації для покращення інвестиційного клімату. З огляду на глобалізацію економічних процесів це питання має стратегічне значення для забезпечення економічної конкурентоспроможності країни на світовій арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема міжнародного інвестування в Україні активно досліджується науковцями, оскільки залучення іноземного капіталу є основним фактором економічного розвитку країни. У рамках цього огляду літератури буде проаналізовано ключові джерела, які висвітлюють виклики та перспективи України в контексті міжнародного інвестування.

Гринчук Т. [1] доводить, що обсяги залучених ПІІ здебільшого залежать від економічних, загальнополітичних та інституційно-правових умов, що є переважаючими у приймаючій країні, а кожна окрема детермінанта складається з підмножин приватних параметрів, що є індивідуальними в кожній країні.

У науковій праці Бовкун О. [2] проведено статистичний аналіз ПІІ в Україні та надано рекомендації стосовно підвищення обсягів інвестування.

Китайчук Т. [3] проаналізовано ключові чинники впливу на інвестиційну привабливість, включаючи дослідження різних аспектів, що можуть зумовлювати привабливість об'єкта інвестування.

Левицький В., Радинський С. [4] визначають, що модернізація післявоєнної економіки України на основі інноваційно-інвестиційного розвитку має здійснюватися через комплексне використання всіх доступних інструментів економічної політики, забезпечуючи гармонізацію їхнього

впливу та узгодженість у вирішенні поточних і стратегічних завдань. Науковцями запропоновано шляхи вдосконалення нормативно-правової бази для ефективного функціонування інноваційно-інвестиційної системи України, а також наголошується на важливості системного та послідовного запровадження функціональних принципів державного управління у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності.

Демішев І. і Войтко С. [5] роблять висновок про те, що постійний аналіз та моніторинг інвестиційної привабливості країни є базовою умовою стосовно забезпечення успішного розвитку економіки країни за глобальних викликів.

Ковальчук Н. [6] визначає основні чинники негативного впливу на обсяги залучених прямих іноземних інвестицій в Україну у різні періоди. Серед яких зазначається недовіра інвесторів через високі рівні корупції; сумніви інвесторів стосовно справедливості судової системи; монополізація ринків; нестабільність національної валюти; пандемія COVID-19; війна. Науковець доводить, що саме євроінтеграційні процеси в Україні, у поєднанні з реформами, спрямованими на їх прискорення, а також завершення війни, створять сприятливі умови для залучення прямих іноземних інвестицій, спрямованих на відновлення та розвиток країни.

Нечаєва І. [7] визначає, що стимулювання прямих іноземних інвестицій є ключовим чинником відновлення української економіки та її сталого розвитку. Це сприятиме досягненню позитивних результатів реформ, таких як покращення бізнес-клімату, забезпечення фінансової стабільності та доступу до капіталу, удосконалення податкової та фіскальної політики, розвиток інфраструктури, забезпечення правової безпеки, посилення антикорупційних заходів, розвиток людського капіталу та впровадження екологічних стандартів.

Віблій П., Корнійчук Ю. [8] обґрунтовують, що для залучення іноземних інвестицій в умовах війни держава має зосередитися на

забезпеченні стабільності, підвищенні рівня безпеки, впровадженні ефективних механізмів правового захисту та реалізації заходів для відновлення економіки. Такі дії сприятимуть відновленню довіри інвесторів та стимулюванню економічного зростання.

Славкова А., Колісник Д. [9] розглянули можливі рішення та дії уряду, які спрямовані на покращення інвестиційного клімату в країні в умовах військового конфлікту.

Кичко І., Панченко М. [10] обґрунтовано, що для розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу необхідно усунути ключові ризики, які перешкоджають формуванню сприятливого інвестиційного клімату. Визначено також важливість створення стимулів для підвищення інноваційно-інвестиційного потенціалу.

Стащук О. [11] визначає чинники, що здійснюють вплив на інвестиційний клімат України за сучасних умов господарювання враховуючи отриманий Україною статус кандидата на вступ до ЄС. Також у дослідженні запропоновано заходи стосовно покращення інвестиційного клімату у часі повоєнного відновлення України.

Малахова Ю., Хобта М., Гончар Т. [12] аналізуючи світовий досвід стимулювання інвестиційної активності підприємств виділили ключові напрями, які сприяють залученню інвестицій у розвинених країнах. Серед них найвагомішими є податкові й амортизаційні пільги, державна підтримка та стимулювання інноваційного розвитку. Визначено можливості адаптації ефективних інструментів цих країн до українських реалій та окреслено основні напрями державної політики для активізації інвестиційної діяльності в Україні.

На нашу думку, питання викликів та перспектив Україна в процесах міжнародного інвестування потребує подальшого дослідження, оскільки прямі іноземні інвестиції здійснюють ключову роль у формуванні стійкого економічного розвитку, інтеграції України в глобальну економіку та

підвищенні її конкурентоспроможності на міжнародній арені. Подальший аналіз дозволяє розробити ефективні стратегії для подолання бар'єрів, покращення інвестиційного клімату та максимального використання потенціалу міжнародного співробітництва.

Формулювання цілей статті. Метою статті є моніторинг викликів і перспектив участі України в процесах міжнародного інвестування для формування рекомендацій щодо підвищення ефективності залучення іноземного капіталу, покращення інвестиційного клімату та стимулювання сталого економічного розвитку країни. Досягнення цієї мети вимагає виконання таких завдань:

— вивчення поточного стану міжнародного інвестування в Україні, включаючи динаміку залучення іноземного капіталу та його вплив на основні сектори економіки;

— ідентифікація ключових викликів, які підтримують активний розвиток інвестиційної діяльності (політичні, економічні, правові, інфраструктурні);

— визначення перспективних галузей економіки, які мають найбільший потенціал для іноземних інвестицій;

— розробка конкретних рекомендацій для органів державної влади, бізнесу та міжнародних партнерів щодо покращення інвестиційного клімату в Україні.

Таким чином, мета дослідження спрямована на формування практичних підходів до подолання бар'єрів для міжнародного інвестування та використання його можливостей для забезпечення стійкого економічного зростання України.

Матеріали і методи. Матеріалами для дослідження стали наукові праці, присвячені інвестиційному клімату України, аналізу ризиків та можливостей залучення іноземного капіталу; аналітика Європейської Бізнес Асоціації та Міністерства фінансів України.

Для досягнення мети дослідження використовуються наступні наукові методи. Аналіз і синтез: застосовуються для вивчення структури та динаміки міжнародного інвестування в Україні; допомагають розглядати окремі елементи інвестиційного процесу та об'єднувати їх у цілісну картину. Системний підхід: дозволяє досліджувати взаємозв'язки між економічними, політичними, правовими та соціальними аспектами, які впливають на залучення іноземного капіталу; використовується для оцінки впливу глобальних економічних тенденцій на інвестиційний клімат України. Емпіричний метод: включає збір та аналіз статистичних даних про обсяг, динаміку та структуру міжнародних інвестицій в Україні; дозволяє оцінити ефективність залучення іноземного капіталу. Індукція та дедукція: індуктивний підхід виявляє загальні тенденції на основі аналізу конкретних моментів залучення іноземних інвестицій; дедукція дозволяє прогнозувати майбутній розвиток інвестиційних процесів. Ці методи дозволяють забезпечити комплексний підхід до аналізу проблеми, її багатогранне вивчення та формування обґрунтованих висновків і рекомендацій для розвитку міжнародного інвестування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Міжнародне інвестування є елементом розвитку економіки України, що забезпечує модернізацію виробництва, створення робочих місць та розвиток інфраструктури.

Після 2000 року спостерігається суттєве зростання глобальних капітальних потоків. Основною причиною цього є визнання високої значущості та цінності іноземного капіталу, роль якого у стимулюванні економічного зростання національних економік вважається пріоритетною. Прямі іноземні інвестиції сьогодні є одним із ключових джерел приватних фінансових ресурсів, що забезпечують вищу стабільність завдяки довгостроковим стратегіям інвесторів. Вони також створюють значні переваги для країн-реципієнтів, зокрема через передачу технологій та сприяння реальному економічному розвитку. У зв'язку з цим зростає

конкуренція між країнами за залучення більшого обсягу прямих іноземних інвестицій (ПІІ). У багатьох країнах, що розвиваються, спостерігається тенденція до впровадження законодавчих ініціатив, спрямованих на створення сприятливих умов для іноземних інвесторів. Це включає надання стимулів і суттєве послаблення або повне скасування обмежень для їхньої діяльності в межах національної економіки.

Для української економіки питання залучення ПІІ набуває особливої важливості через виклики, спричинені військовою агресією РФ та запровадженням воєнного стану. Приплив іноземного капіталу є ключовим інструментом зовнішнього фінансування економічного розвитку. Він сприяє залученню ресурсів для впровадження інновацій, розширення експортного потенціалу, створення нових робочих місць, зниження рівня безробіття та підтримки наукових досліджень і розробок.

ПІІ орієнтовані на отримання довгострокових прибутків та забезпечують іноземним інвесторам контроль над об'єктами інвестування.

Таблиця 1 відображає динаміку надходжень і вилучень прямих іноземних інвестицій в Україну та з України за період 2019–2023 рр.

Таблиця 1

ПІІ в Україні, 2019 – 2023 рр., млн дол. США

Рік	2023 р.	2022 р.	2021 р.	2020 р.	2019 р.
ПІІ з України	6	529	-198	82	648
ПІІ в Україну	4095	1152	6687	-868	5860
Абсолютне відхилення ПІІ відносно попереднього року	2943	-5535	7555	-6728	1405
Сальдо ПІІ	+4089	+623	+6885	-950	+5212

Джерело: складено за [13].

Дані таблиці 1 свідчать про:

— позитивні тенденції: у 2023 році спостерігається відновлення припливу ПІІ після значного спаду у 2022 році; Україна залишається привабливою для іноземних інвесторів, особливо у періоди стабільності (2019, 2021 рр.);

— негативні тенденції: значне скорочення припливу ПІІ в роки криз (2020, 2022); нестабільність у відтоку ПІІ з України, що може свідчити про нерівномірну активність українських інвесторів.

Участь України в процесах міжнародного інвестування яскраво характеризує Індекс інвестиційної привабливості, який визначається дослідженнями Європейської Бізнес Асоціації (рис. 1).

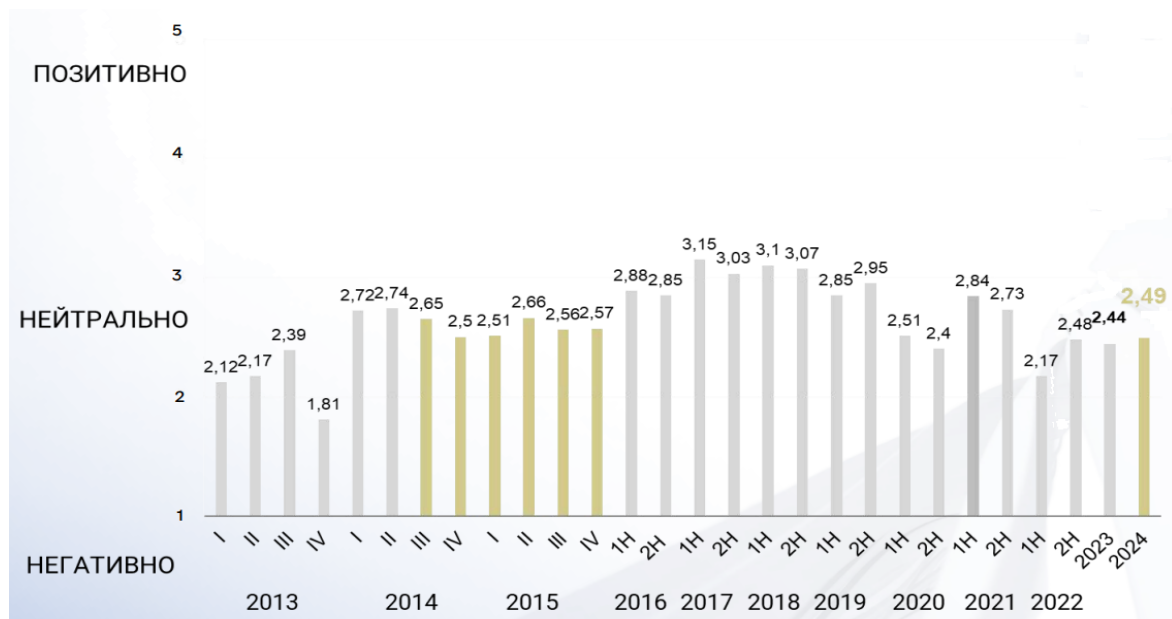


Рис. 1. Динаміка Індексу інвестиційної привабливості України

Джерело: [14]

Індекс інвестиційної привабливості України, розрахований Європейською Бізнес Асоціацією (ЕБА), є важливим показником, що відображає настрої інвесторів та загальний бізнес-клімат у країні. Цей індекс вимірюється за шкалою від 1 до 5, де 1 означає «негативну» оцінку, а 5 – «позитивну».

За період 2013-2024 рр. у динаміці Індексу інвестиційної привабливості доцільно виділити наступні етапи:

— низькі значення у 2013–2015 рр.: у 2013 р. індекс становив 1,81–2,39, що вказує на досить негативне сприйняття бізнес-клімату через політичну та економічну кризу; у 2014 р. показник дещо підвищився до 2,74

(II квартал) незважаючи на початок військового конфлікту на сході України; у 2015 р. спостерігалася практично однакова з 2014 р. динаміка індексу;

— відновлення у 2016–2019 рр.: індекс виріс до 3,15 у 2017 р., що є найвищим показником за аналізований період. Це стало наслідком реформ, зокрема в судовій системі, боротьбі з корупцією та дерегуляції бізнесу; з 2018 р. індекс стабілізувався близько 3,0–3,1, що відображало нейтральну оцінку інвесторами;

— спад у 2020 р.: через пандемію COVID-19 індекс впав до 2,4, що відображало зниження ділової активності та економічну нестабільність в країні;

— вплив війни у 2022 р.: досліджуваний показник знизився до 2,17 через повномасштабне вторгнення РФ, що створило суттєві ризики для інвесторів;

— відновлення у 2023–2024 рр.: у 2023 р. індекс зріс до 2,44, а у 2024 – до 2,49. Це свідчить про поступове повернення інвесторів та адаптацію бізнесу до нових умов.

Активність розвитку інвестиційної діяльності в Україні залежить від багатьох факторів, і основні виклики можна розділити на чотири ключові категорії: політичні, економічні, правові та інфраструктурні.

1. Політичні виклики: військова агресія та геополітична нестабільність (повномасштабна війна створює високі ризики для іноземних інвесторів, особливо у прикордонних і постраждалих регіонах; необхідність гарантувати безпеку інвестицій є ключовою умовою для відновлення довіри); недостатня стабільність політичної системи (часті зміни урядів і нестабільність політичного курсу негативно впливають на довгострокове інвестування; відсутність чіткої державної стратегії щодо стимулювання інвестиційної діяльності); рівень корупції (хоча в Україні тривають антикорупційні реформи, інвестори все ще стикаються із проблемами бюрократії та непрозорістю процедур).

2. Економічні виклики: ризикова економіка (Україна залишається економічно нестабільною країною через залежність від зовнішніх ринків і глобальних цін на експортні товари; висока інфляція та коливання обмінного курсу гривні створюють додаткові ризики для інвесторів); податкова політика (складна податкова система та часті зміни в податковому законодавстві відлякують інвесторів).

3. Правові виклики: нестабільність законодавства (часті зміни в нормативно-правовій базі ускладнюють планування бізнесу та зменшують довіру до системи; недостатня гармонізація законодавства з нормами Європейського Союзу); захист прав інвесторів (проблеми із захистом іноземного капіталу, недостатнє застосування міжнародних норм і стандартів у правовій системі); бюрократія та регуляторні бар'єри.

4. Інфраструктурні виклики: недостатньо розвинена транспортна інфраструктура, дефіцит енергетичної інфраструктури, цифровізація та інновації (низький рівень розвитку цифрової інфраструктури у віддалених регіонах, недостатня підтримка інноваційних і технологічних стартапів).

5. Екологічні виклики: забруднення довкілля та відсутність сталого підходу до використання природних ресурсів обмежують інвестиції в зелену енергетику та екологічні проєкти.

Україна має великий економічний потенціал у різних галузях, які є привабливими для іноземних інвесторів. А саме:

— аграрний сектор. Україна є одним із найбільших експортерів зернових і олійних культур у світі, маючи 25% світових запасів чорнозему, а також володіє великим експортним потенціалом у сфері агропереробки. Можливості для інвесторів: виробництво органічної продукції; інвестиції в агротехнології та обладнання; будівництво сучасних елеваторів і логістичних хабів;

— ІТ та цифрові технології. Україна входить до топ-5 європейських країн за експортом ІТ-послуг. Високий рівень кваліфікації спеціалістів і

конкурентоздатні витрати на оплату праці. Розвинена екосистема стартапів, зокрема в сфері фінтеху, штучного інтелекту та блокчейну. Можливості для інвесторів: інвестиції у стартапи, розробку програмного забезпечення, аутсорсинг, підтримка проєктів у сфері кібербезпеки та технологічних інновацій;

— енергетика та відновлювані джерела. Україна має великий потенціал для розвитку зеленої енергетики. Європейський курс на декарбонізацію створює попит на екологічно чисті джерела енергії. Доступ до європейських енергетичних ринків після інтеграції з ENTSO-E. Можливості для інвесторів: будівництво сонячних і вітрових електростанцій, інвестиції у біоенергетику та переробку біовідходів, модернізація інфраструктури для енергоефективності;

— туризм. Україна має багатий культурний спадок, унікальні природні ресурси та потенціал для екотуризму. Недооцінений внутрішній та міжнародний туристичний ринок. Можливості для інвесторів: будівництво готелів, курортів та зон відпочинку; розвиток зеленого та активного туризму; створення туристичних маршрутів і сервісів;

— виробництво продуктів харчування та напоїв. Зростання попиту на українські харчові продукти за кордоном. Потенціал для експорту продукції з доданою вартістю. Можливості для інвесторів: розвиток переробної промисловості, інвестиції у виробництво екологічно чистих продуктів, розширення експорту до країн ЄС та Азії.

Україна має можливість пропонувати інвесторам значний потенціал у галузях, пов'язаних із природними ресурсами, інноваціями, експортом та інфраструктурою. Розвиток цих секторів може суттєво прискорити економічне зростання країни та підвищити її конкурентоспроможність на світовому ринку [15].

Покращення інвестиційного клімату в Україні є ключовим завданням для сталого економічного розвитку. Для цього необхідно консолідовані

зусилля органів державної влади, бізнесу та міжнародних партнерів. В таблиці 2 наведені рекомендації для кожної з цих сторін.

Таблиця 2

Рекомендації для покращення інвестиційного клімату в Україні

Рекомендації для органів державної влади	
Реформа правової системи та захист прав інвесторів	Впровадити прозорий механізм захисту прав власності, зокрема для іноземних інвесторів. Вдосконалити законодавство для зменшення ризиків рейдерства.
Стабілізація законодавчого середовища	Гарантувати стабільність податкового та регуляторного законодавства. Забезпечити прогнозованість змін, які впливають на бізнес, із завчасним попередженням інвесторів.
Інвестиційні стимули	Запровадити податкові пільги для інвесторів у пріоритетні галузі (ІТ, енергетика, агросектор). Створити індустріальні парки та спеціальні економічні зони з вигідними умовами для інвесторів. Надати державні гарантії для великих стратегічних проєктів.
Інфраструктурний розвиток	Прискорити реконструкцію транспортної та енергетичної інфраструктури. Забезпечити ефективну логістику для експортерів.
Покращення комунікації з інвесторами	Запровадити «єдине вікно» для реєстрації бізнесу та оформлення дозвільних документів. Сприяти роботі агентств із залучення інвестицій, які надаватимуть консультації та підтримку.
Рекомендації для бізнесу	
Прозорість і відкритість	Підвищити стандарти корпоративного управління та дотримуватися принципів ESG (екологічне, соціальне та корпоративне управління).
Інноваційність	Інвестувати у цифровізацію, автоматизацію та впровадження нових технологій для підвищення конкурентоспроможності.
Ефективна співпраця з владою	Лобювати створення сприятливого бізнес-середовища через галузеві асоціації.
Розширення експорту	Вдосконалювати сертифікацію продукції відповідно до міжнародних стандартів.
Рекомендації для міжнародних партнерів	
Фінансова підтримка	Надати довгострокові кредити та гранти для розвитку інфраструктурних проєктів. Забезпечити страхування іноземних інвестицій в Україні для зменшення ризиків.
Передача досвіду та знань	Розвивати спільні програми навчання для українських підприємців та державних службовців.
Стимулювання міжнародних компаній	Заохочувати ТНК до інвестування в Україну через партнерські програми. Підтримувати українські компанії у виході на міжнародні ринки.
Моніторинг реформ	Залучати міжнародні організації до контролю за виконанням реформ, спрямованих на покращення інвестиційного клімату. Сприяти відкритому діалогу між Україною та міжнародними фінансовими установами.

Джерело: авторська розробка

Для створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні необхідна скоординована співпраця держави, бізнесу та міжнародних партнерів. Це сприятиме залученню капіталу, стимулюванню економічного зростання та інтеграції України до глобальних ринків.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Україна має значний потенціал для залучення міжнародних інвестицій. Реформи в економічному секторі, зокрема інтеграція до європейського ринку, відкрили нові можливості для іноземних інвесторів. Високий потенціал України в аграрній галузі, ІТ, відновлюваній енергетиці та інфраструктурі робить країну привабливою для інвестицій. Інноваційні ініціативи, зокрема розвиток стартапів та цифровізації, сприяють формуванню нового бізнес-середовища. Україна демонструє поступове покращення умов для інвесторів завдяки підтримці міжнародних партнерів та впровадженню реформ. Секторальні пріоритети, такі як зелена енергетика, ІТ-сектор та агропромисловість, відкривають перспективи для залучення довгострокових інвестицій.

Однак процес інтеграції України у міжнародне інвестиційне середовище супроводжується численними викликами: політичні ризики, пов'язані з військовими діями та недосконалістю судової системи; економічна нестабільність, зокрема інфляція, валютні коливання та обмежений доступ до фінансових ресурсів; недоліки інфраструктури, що гальмують розвиток логістики та виробничих потужностей; правова невизначеність, яка ускладнює захист інтересів інвесторів і знижує довіру до країни.

Подальше вивчення викликів та можливостей України в процесах міжнародного інвестування дозволить створити ефективні стратегії для залучення іноземного капіталу, розвитку національної економіки та інтеграції країни в глобальні ринки. Глибокі дослідження, спрямовані на

усунення бар'єрів та реалізацію інвестиційного потенціалу, сприятимуть сталому зростанню й підвищенню конкурентоспроможності України.

Література

1. Гринчук Т. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан та фактори, що впливають на процес їх залучення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. №2. С. 306-309: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-37>.
2. Бовкун О. Статистичний аналіз прямих іноземних інвестицій в Україні. *Sciences of Europe*. 2022. №103. С. 33-37. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7247536>.
3. Китайчук Т. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. *Економіка та суспільство*. 2023. (54). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65>.
4. Левицький В., Радинський С. Удосконалення інноваційно-інвестиційної діяльності в період післявоєнної відбудови України: організаційний та нормативно-правовий аспект. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 84, № 5. С. 151–161.
5. Демішев І., Войтко С. Аналіз інвестиційної привабливості України. *Економіка та суспільство*. 2024. 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-30>.
6. Ковальчук Н. Прямі іноземні інвестиції в Україну в умовах інтеграції до Європейського Союзу. *Бізнес Інформ*. 2023. №3. С. 38-42. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-38-42>.
7. Нечаєва І. Відновлення ПІІ: глобальні перспективи та можливості для України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economicsg*. 2024. Volume 5. С. 132-144. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-132-144>.
8. Віблій П., Корнійчук Ю. Проблема залучення іноземних інвестицій в умовах війни. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 87, № 2. С. 155–

162. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/87/1294.pdf> (дата звернення: 11.01.2025).

9. Славкова А., Колісник Д. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-138>.

10. Кичко І., Панченко М. Загрози та ризики формування та реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу України та напрями їх усунення. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 59-65. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-11>.

11. Стащук О., Деркач О., Лозовик В. Інвестиційний клімат України та напрями його покращення. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 1(33). С. 52–60. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-52-60>.

12. Малахова Ю., Хобта М., Гончар Т. Зарубіжний досвід стимулювання інвестиційної активності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.91>.

13. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 11.01.2025).

14. Індекс інвестиційної привабливості України 2024. URL: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2024/11/UKR-Invest-Index-2024.pdf> (дата звернення: 11.01.2025).

15. Baula O., Liutak O., Galaziuk N., Zelinska O. Simulation of the Influence of the Investment Environment on the Formation of an Attractive Macro Space of the Economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. 5(58). P. 303–313. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.58.2024.4493>.

References

1. Hrynychuk T. (2024). Priami inozemni investytsii v ekonomitsi Ukrainy: stan ta faktory, shcho vplyvaiut na protses yikh zaluchennia [Direct foreign investments in the economy of Ukraine: state and factors affecting the process of their attraction]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*. №2. pp. 306-309. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-37> [in Ukrainian].
2. Bovkun O. (2022). Statystychnyi analiz priamykh inozemnykh investytsii v Ukraini [Statistical analysis of direct foreign investments in Ukraine]. *Sciences of Europe*. №103. pp. 33-37. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7247536> [in Ukrainian].
3. Kytaichuk T. (2023). Investytsiina pryvablyvist: teoretychnyi analiz ta vplyvovi faktory [Investment attractiveness: theoretical analysis and influencing factors]. *Ekonomika ta suspilstvo*. 54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65> [in Ukrainian].
4. Levytskyi V., Radynskyi S. (2023). Udoskonalennia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti v period pisliavoiennoi vidbudovy Ukrainy: orhanizatsiinyi ta normatyvno-pravovy aspekt [Improvement of innovation and investment activity in the period of post-war reconstruction of Ukraine: organizational and regulatory aspect.]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. Volume 84, № 5. pp. 151–161 [in Ukrainian].
5. Demishev I., Voitko S. (2024). Analiz investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy [Analysis of investment attractiveness of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-30> [in Ukrainian].
6. Kovalchuk N. (2023). Priami inozemni investytsii v Ukrainu v umovakh intehtratsii do Yevropeiskoho Soiuzu [Direct foreign investments in Ukraine in the conditions of integration into the European Union]. *Biznes Inform*. №3. pp. 38-42. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-38-42> [in Ukrainian].

7. Nechaieva I. (2024). Vidnovlennia PII: hlobalni perspektyvy ta mozhlyvosti dlia Ukrainy [FDI recovery: global perspectives and opportunities for Ukraine.]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economicsg*. Volume 5. pp. 132-144. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-132-144> [in Ukrainian].
8. Viblyi P., Korniiichuk Yu. (2024). Problema zaluchennia inozemnykh investytsii v umovakh viiny [The problem of attracting foreign investments in war conditions]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. Volume 87. № 2. pp. 155-162. <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/87/1294.pdf> [in Ukrainian].
9. Slavkova A., Kolisnyk D. (2023). Investytsiina pryvablyvist Ukrainy: realii v umovakh viiny ta perspektyvy povoiennoi vidbudovy [Investment attractiveness of Ukraine: realities in war conditions and prospects of post-war reconstruction.]. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-138> [in Ukrainian].
10. Kychko I., Panchenko M. (2023). Zahrozy ta ryzyky formuvannia ta realizatsii innovatsiino-investytsiinoho potentsialu Ukrainy ta napriamy yikh usunennia [Threats and risks of formation and implementation of innovation and investment potential of Ukraine and directions for their elimination]. *Ekonomichnyi prostir*. № 185. pp. 59-65. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-11> [in Ukrainian].
11. Stashchuk O., Derkach O., Lozovyk V. (2023). Investytsiinyi klimat Ukrainy ta napriamy yoho pokrashchennia [Ukraine's investment climate and directions for its improvement]. *Ekonomichnyi chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. № 1(33). pp. 52–60. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-52-60> [in Ukrainian].
12. Malakhova Yu., Khobta M., Honchar T. (2021). Zarubizhnyi dosvid stymuliuvannia investytsiinoi aktyvnosti pidpriemstv [Foreign experience of stimulating the investment activity of enterprises]. *Efektivna ekonomika*. №2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.91> [in Ukrainian].

13. Priami inozemni investytsii (PII) v Ukrainu [Foreign direct investment (FDI) in Ukraine]. *Ministerstvo finansiv Ukrainy*. <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> [in Ukrainian].

14. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy [Investment attractiveness index of Ukraine]. (2024). <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2024/11/UKR-Invest-Index-2024.pdf> [in Ukrainian].

15. Baula O., Liutak O., Galaziuk N., Zelinska O. (2024). Simulation of the Influence of the Investment Environment on the Formation of an Attractive Macro Space of the Economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 5(58). pp. 303–313. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.58.2024.4493>.